

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาเป็นการเรียนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเป็นหลัก และอาจารย์มีบทบาทเป็นเพียงผู้สนับสนุนการเรียนการสอนในห้อง ดังนั้นผู้เรียนจึงมีบทบาทสำคัญในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย และสิ่งสำคัญคือการเรียนในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถนำหลักความรู้ และทฤษฎีต่างๆไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ แต่จากการเรียนการสอนในห้องเรียนปัจจุบันผู้ศึกษาพบว่านักศึกษาที่เรียนในกลุ่มวิทยาศาสตร์ทั่วไปจะมีปริมาณนักศึกษาต่อห้องเรียนเป็นจำนวนมาก ทำให้มีเสียงดังรบกวนในระหว่างที่เรียน นักศึกษาส่วนใหญ่จึงมีสมาธิในการเรียนน้อย หรือมีสมาธิในการเรียนสั้น และเมื่อมีสมาธิในขณะที่เรียนน้อยก็จะส่งผลต่อความเข้าใจในบทเรียนของนักศึกษาในชั้นเรียน ซึ่งจะแสดงออกในผลการสอบเก็บคะแนน ซึ่งผู้ศึกษาสังเกตว่านักศึกษาที่มีสมาธิในการเรียนในชั้นเรียนจะมีผลต่อความเข้าใจในบทเรียนของนักศึกษามากขึ้น และคะแนนสอบมักจะดีขึ้นตามลำดับ ดังจะเห็นได้จากการศึกษาของ ศศิธร คำวิจิตร (2550) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "กระบวนการจัดการเรียนรู้เสริมสร้างการพัฒนาการทางสมองทุกด้านของเด็ก" ซึ่งทำการเสริมสร้างพัฒนาการทางสมองและสมาธิในการเรียนให้กับกลุ่มตัวอย่าง เป็นการศึกษาเชิงทดลองโดยใช้เครื่องมือ คือนิทานเชิงวิทยาศาสตร์และโจทย์ปัญหา เพื่อสร้างสมาธิให้กับกลุ่มตัวอย่างก่อนการเรียนปกติ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมงฟอร์ต จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่าภายหลังจากที่กลุ่มตัวอย่างมีสมาธิในการเรียนเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ดีขึ้น รวมถึงเกิดทัศนคติที่ดีต่อวิชาวิทยาศาสตร์มากขึ้นตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของประกอบ กระแสโสม (2548) ซึ่งศึกษา "ผลของการพัฒนาสมาธิโดยใช้แบบการฝึกจิตตามตัวเลข" โดยมีวัตถุประสงค์คือพัฒนาศักยภาพด้านสมรรถภาพทางจิต (สมาธิ) ให้พัฒนาและเรียนรู้เพิ่มเพื่อพัฒนาขีดความสามารถทางการเรียนให้ดีขึ้น กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิชาเทเบิลเทนนิส จำนวน 145 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีการพัฒนาพฤติกรรมการเรียน มีแรงจูงใจเพิ่มขึ้น ตั้งใจเรียนมากขึ้น รับรู้ว่าตนเองบรรลุเป้าหมายคือมีสมาธิในการเรียนดีขึ้น รวมถึงมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถหลังการทดลองดีกว่าก่อนการทดลองอีกด้วย

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับการฝึกสมาธิของผู้เรียนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงต้องการทำวิจัยในชั้นเรียนเรื่อง "การใช้หนังสือธรรมะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในรายวิชาจิตวิทยาเพื่อคุณภาพชีวิต" เพื่อศึกษาว่าการใช้หนังสือธรรมะจะสามารถพัฒนาผลการเรียนของนักศึกษาได้อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อนำหนังสือธรรมะมาใช้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในรายวิชาจิตวิทยาเพื่อคุณภาพชีวิต

สมมติฐานของการวิจัย

1. กลุ่มทดลองจะมีคะแนนแบบทดสอบวัดความรู้ทางจิตวิทยาภายหลังการเรียนวิชาจิตวิทยาเพื่อคุณภาพชีวิตเพิ่มขึ้นก่อนการทดลอง
2. ภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองจะมีคะแนนแบบทดสอบวัดความรู้ทางจิตวิทยาสูงกว่าคะแนนแบบทดสอบวัดความรู้ทางจิตวิทยาของกลุ่มควบคุม

นิยามศัพท์เฉพาะ

หนังสือธรรมะ หมายถึง หนังสือชุด 12 ปัณจสูตร จำนวน 12 เล่ม ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับข้อคิดหรือหลักธรรมะในการนำพุทธศาสนามาใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งนักศึกษาใช้อ่านก่อนการเรียนในรายวิชาจิตวิทยาเพื่อคุณภาพชีวิต

นักศึกษา หมายถึง ผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาจิตวิทยาเพื่อคุณภาพชีวิตกับอาจารย์พัชรภา ดันติชูเวช และ อาจารย์สินีนาฏ สุทธิจินดา ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2552 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

แบบทดสอบวัดความรู้ทางจิตวิทยา หมายถึง ข้อกระทงที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในรายวิชาจิตวิทยาเพื่อคุณภาพชีวิต จำนวน 9 บท ที่ใช้สอนในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ มีลักษณะเป็นปรนัย 4 ตัวเลือก

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลคะแนนที่วัดได้จากการทำคะแนนแบบทดสอบวัดความรู้ทางจิตวิทยาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยในชั้นเรียนครั้งนี้มุ่งศึกษาในเรื่องของการใช้หนังสือธรรมะในพระพุทธศาสนาพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชาจิตวิทยาเพื่อคุณภาพชีวิต ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2552

ขอบเขตด้านกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 432 คน และคณะศิลปกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 534 คน ที่ยังคงสภาพเป็นนักศึกษาใน

ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2552 รวมจำนวนทั้งสิ้น 966 คน (ข้อมูลจากฝ่ายประวัติทะเบียนนักศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ณ วันที่ 3 มีนาคม 2553)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) เป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาจิตวิทยาเพื่อคุณภาพชีวิต รหัสวิชา GE 126 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2552 กับ อาจารย์พัชรภา ตันติชูเวช และ อาจารย์สินีนาง สุทธจินดา ซึ่งประกอบด้วยนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ ชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 จำนวนทั้งสิ้น 211 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น คือ การอ่านหนังสือธรรมะชุด 12 ปีนั้ช้ตรก่อนการเรียนในคาบปกติของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาจิตวิทยาเพื่อคุณภาพชีวิต ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2553

ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาจิตวิทยาเพื่อคุณภาพชีวิต โดยดูจากคะแนนแบบทดสอบวัดความรู้ทางจิตวิทยา

ข้อจำกัดของการวิจัย

ผลคะแนนจากแบบทดสอบวัดความรู้ทางจิตวิทยาเพื่อคุณภาพชีวิตที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงของกลุ่มตัวอย่าง อาจเป็นผลมาจากตัวแปรแทรกซ้อนตัวอื่นที่ไม่ได้มาจากการอ่านหนังสือธรรมะ เช่น ตัวแปรด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ระดับสติปัญญา ความแตกต่างด้านคณะที่กลุ่มตัวอย่างศึกษา ความใส่ใจในการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง เป็นต้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การศึกษาวิจัยในชั้นเรียนครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบเฉพาะเจาะจงเฉพาะนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาจิตวิทยาเพื่อคุณภาพชีวิตกับอาจารย์พัชรภา ตันติชูเวช และ อาจารย์สินีนาง สุทธจินดา ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2552
2. กำหนดให้ผลการเรียนที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มตัวอย่างดูจากคะแนนของแบบทดสอบวัดความรู้ทางจิตวิทยาที่ผู้ศึกษาร่างขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาจิตวิทยาเพื่อคุณภาพชีวิตเพิ่มมากขึ้นภายหลังการอ่านหนังสือธรรมะก่อนการเรียนในคาบเรียนปกติ
2. นักศึกษามีสมาธิในการเรียนวิชาจิตวิทยาเพื่อคุณภาพชีวิตมากขึ้น
3. นักศึกษาสามารถนำหลักธรรมหรือข้อคิดที่ได้จากหนังสือธรรมะมาใช้พัฒนาทักษะการใช้ชีวิตได้

DRU